

Onvermijdelijk dromen

Copyright © 2018 Dave Dröge

www.dekantelaar.com

ISBN: 9789402176476

Dave Dröge

Onvermijdelijk dromen

roman

De beslissing	7
Het eiland	24
Helend bezoek?	121
Hotel du Cap	122
De vogelgids	133
De vermissing	184
l'écologie vin blanc du Waldemar	210
Verklarende woordenlijst	216

'De lengen, die op beterdaad betrapte droom.'

Louis Ferdinand Céline

De beslissing

Wat kun je doen?

Op een dag vol mist en nevel nam ik een beslissing en mijn leven veranderde. Ik had niet verwacht dat het nog kon. En ik had er niet op gehoopt, want na het ongeluk was alle hoop vervlogen. Sterker nog, ik kon niet eens meer nadenken, laat staan ergens op hopen. Zelfmedelijden en schuldgevoelens wisselden stuivertje en de buitenwereld werd alsmaar kleiner en kleiner, nét zolang totdat ik helemaal niemand meer wilde zien. Elke handeling die ik moest verrichten was er één te veel. Niet alleen werken, maar zelfs iets banaals als boodschappen doen vond ik zwaar en inspannend, terwijl ook de opluchting ontbrak wanneer ik terug was en de boodschappentas op het aanrecht zette. De glimmende folder, gekregen van Mirjam, lag op de salontafel naast een pakje tabak, want na het ongeluk was ik zelfs sporadisch gaan roken, al rolde ik voornamelijk marihuana tussen de tabaksblaadjes, en daarnaast stond de lege fles van een belachelijk duur whiskymerk, want hoe ironisch, de levensverzekering had een onwaarschijnlijk bedrag uitgekeerd, waardoor ik voor het eerst van mijn leven over genoeg geld beschikte om te doen wat ik wilde. En dat was niet veel goeds. Het enige dat ik wenste was mezelf ten gronde richten, kapot maken, en vergeten hoe het dagelijkse leven eruit had gezien, zoals hoe ik op een willekeurige ochtend, enkele weken voor het ongeluk, ontbijt voor onze kleine meid maakte, zodat Antoinette nog eventjes kon blijven liggen omdat ze 's middags een belangrijke bespreking had, en hoe ik Claire, net tweeënhalf geworden, hielp met tandenpoetsen en aankleden, haar naar de crèche bracht, terugfietste langs de bakker en samen met mijn

lieftalig slimme vrouw, de combinatie van eigenschappen die mijn hart had gestolen, koffie dronk met verse croissants en puntbroodjes. Hoe Antoinette voor de spiegel in de gang haar donkerblonde haar in een staartje deed en vervolgens haar niet al te dure mantelpakje gladstreek, waarop ze mij sterkte wenste vandaag, want terwijl zij als pro deo advocaat bezig was voor de goede zaak, voelde ik me als aan de kant geschoven rechtspsycholoog gedwongen bij te klussen. Eerst in een callcenter, dat hield ik niet uit, en daarna als huisschilder. Het schilderen beviel wel degelijk, wat zeg ik, dit werk gaf me meer rust en voldoening dan ik ooit op de universiteit en bij het onderzoeksinstituut had ervaren. Na mijn laatste publicatie, *managementboeken over rechtspraak*, waarin ik alle voorzichtigheid had laten varen en openhartig aanbevelingen deed hoe op meer doeltreffende wijze vitale beslissingen te nemen, en hierbij bovendien aangaf hoe rechters gebruik zouden moeten maken van wetenschappelijke kennis om bewijslast te verzamelen en correct te interpreteren, kreeg ik een brief. In samenspraak met het ministerie van Veiligheid en Justitie was besloten mij voor onbepaalde tijd op non-actief te stellen. Ons onderzoeksinstituut diende onafhankelijk te blijven, en mijn boek leek hen een bewijs van het tegendeel. Teneinde uit te kunnen sluiten dat er sprake was van bias – hoe ironisch dat ze dit wilden onderzoeken, want hierop was ik gepromoveerd aan de Universiteit Leiden – werd een onafhankelijk onderzoek ingesteld naar mijn functioneren. Naast het aanvechten van mijn gedwongen verlof en het schilderen aan huis bij particulieren, wat maar ongeveer zestien uur in de week werk opleverde, stortte ik mezelf op het lezen van fictie, want ik wilde de droge, gerechtelijke non-fictie werken omitteren. De grote werken van de literatuur en van de

filosofie, ik verslond ze om mijn frustraties de baas te kunnen, maar ook om mijn horizon te verbreden, want ergens diep vanbinnen wist ik dat er ook nog een andere reden was: mijn hart lag bij het onbevooroordeeld zijn, het open staan voor ideeën en visies die minder stringent waren dan de vastomlijnde kaders waarbinnen je nog slechts kon opereren wanneer je noodgedwongen conformeerde aan je beroepskeuze. Kortom: ik kon niet meer leven met de vereiste concessies die ik moest doen om te kunnen blijven functioneren. Antoinette was het hier niet mee eens. Ik kan me onze discussies met de flessen wijn op tafel, zij dronk graag droge witte, ik fruitig rode, levendig voor de geest halen, maar wanneer dat beeld opkwam stopte ik het onmiddellijk weg... zonder Mirjam had ik het niet gered. Ze was een bevriende collega en ook nog eens een van Antoinettes beste vriendinnen. Haar zien deed me, meer dan bij andere vrienden, familie en bekenden, onwillekeurig aan Antoinette denken, waardoor ik mij in eerste instantie op dezelfde wijze, en wellicht nog sneller en resoluter dan bij anderen in mijn omgeving, van haar afwendde. Maar ze hield vol. Ze bleef bellen en terugkomen, en ik bleef haar *riücksichtslos* afwijzen. Na de laatste keer, waarbij ik haar met een heuse belediging de deur had gewezen, bleef het een tijdje stil. Door de hoeveelheid drank en marihuana kan ik me deze periode in mijn leven maar moeizaam herinneren. Toch denk ik niet dat ik mezelf afvroeg waaróm ze niet meer belde, of waaróm ze niet meer langskwam, want zelfs op het eiland duurde het lang voordat ze terugkwam in mijn bewustzijn, om daar nadrukkelijker dan ooit te verschijnen. Maar nu loop ik op de zaken vooruit.

De pizzabezorger was mijn enige bezoek, een bezoek dat altijd bleef steken bij de deuropening en dan abrupt eindigde. Naast de vette Turkse pizza liet ik hem twee flessen mousserende wijn, zowel rood als wit, meebrengen (het gebrek aan kwaliteit met bijgevolg een flinke kater kon me niets schelen), en nam hierbij ook nog een oerdegelijk en onvoorstelbaar zwaar op de maag vallend stuk stokbrood tot me, waardoor ik regelmatig midden in de nacht wakker werd van buikpijn of misselijkheid. Het kostte immens veel inspanning te veinzen dat het goed ging, dat ik slechts rust nodig had, waardoor ik me steeds verder afzonderde van de mensen die zich om mij bekommerden. In die maanden van afzondering en zwelgen in zelfmedelijden duurde het een tijdje eer ik het nieuws van de levensverzekering kreeg. Toch kon het aanvechten van mijn verlof me plotseling niets meer schelen, terwijl ik in de weken voor het ongeluk keihard had gewerkt aan mijn verdediging, want ik had het gevoel dat mijn reputatie op het spel stond. Het ging om rechtvaardigheidsgevoelens en eer, om trots in grootmoedige zin; dus op de gelijkmoedige en kalme manier waarop Aristoteles erover had gesproken. Vanbinnen echter woedde een storm, een oerkracht van agressie die ik netjes sublimeerde naar een helder en gedegen betoog, een betoog waar men niet omheen kon en die me niet slechts mijn baan zou kunnen laten behouden, maar die tevens mijn reputatie definitief zou bestendigen, ja, mogelijk zelfs zou gaan versterken: het nadeel ombuigen in een voordeel, niets minder was mijn intentie.

De avond voor mijn afspraak met de commissie gebeurde er iets gevaarlijks. De stapel papieren, dat wil zeggen het volledige

dossier inclusief mijn vurige betoog, lag nog op exact dezelfde plaats in mijn werkkamer. Voor het eerst na het ongeluk opende ik de deur en zag ik de multomap midden op mijn bureaublad geduldig liggen wachten op beroering. Met een stickie in mijn mond en een glas Scotch in mijn linkerhand pakte ik haar onhandig op, waardoor de papieren door de lucht vlogen en op de grond vielen. Ik zette mijn glas op het hardhouten blad van mijn bureau en raapte de papieren van het uitgewaaierde dossier bij elkaar. Toen ik ze netjes op een stapel terug had gelegd en ze van de grond wilde tillen, viel mijn oog op de antieke koektrommel op de onderste plank van de boekenkast, recht tegenover mijn desk; als door de bliksem getroffen ontwaarde ik daarnaast de zwartvilten hoed die Antoinette had gedragen bij onze eerste ontmoeting. Mijn gedachten schoten onbeholpen naar dat beslissende moment in het verleden, naar hoe ze nonchalant en uitdagend, alsof ze me niet had gezien, vanonder haar hoed naar het schilderij van Van Gogh bleef kijken, en ik al mijn moed bij elkaar had geraapt om naast haar te gaan staan, het doek te bewonderen en haar te vragen wat ze ervan vond. Mijn hart ging tekeer, het wist al meer; het onbewuste werkte op volle toeren en beroerde mijn ziel en lichaam. Achteraf was het ook voor haar een gedurfde actie, want het was de eerste keer dat ze de hoed in het openbaar op durfde zetten, maar ik had van dat alles niets gemerkt. Ik zag slechts de film *The Unbearable Lightness of Being* voorbij flitsen, want ze leek in alles sprekend op de actrice Lena Olin, die de rol van de frivole en eigenzinnige kunstenares Sabina speelde: zelfverzekerd ondeugend, niet bepaald verleegen, en immer op zoek naar avontuur. Alsof we in de film acteerden, alsof we in de film waren aanbeland, en ons zowel in

hartje Leiden als in Praag bevonden, zo vervlogen middag en avond als in een droom, en werden we meegevoerd door het gelukzalige lot elkaar te hebben gevonden. Ik liet het dossier uit mijn handen vallen, zakte in elkaar en verloor kortstondig alle begrip van tijd en bewustzijn. De schroeilucht bracht me pas weer bij zinnen. Mijn stickie was op de grond gevallen en had een smeulend gat in het Perzische kleed gebrand, terwijl eromheen flammen uitsloegen. Instinctief pakte ik het glas van mijn bureau en gooide het leeg op het tapijt, en alleen door een enorme hoeveelheid geluk – de gedachte ‘ik heb vast een engelbewaarder’ kwam echter niet eens in me op – doofde het vuur uit zonder een steekvlam te veroorzaken. Verslagen leunde ik tegen de onderkant van het bureau en kon ik een intense huilbui niet meer onderdrukken.

De commissie was keurig op tijd, zoals ik dat ook altijd ben geweest. Excuses, zei ik zielloos en zette voet in de zakelijke, chique ruimte vol antiek meubilair: een interieur met de illusie van tijdloosheid en een rotsvast vertrouwen in de menselijke rede. Voor het eerst sinds tijden had ik goed geslapen, maar toch kon ik het geuwen niet onderdrukken toen de voorzitter begon met het voorlezen van haar samenvatting. Het dossier was gortdroog, maar daar was ik aan gewend, sterker nog, een van mijn sterkste eigenschappen was immer de concentratie in ellenlange, voor leken (niet te verwarren met leden van de deken) oersaai gerechtelijke betogen geweest. Nu echter, terwijl het nota bene over mijzelf ging, kon het me niet meer boeien. Mijn verweer meegerekend moest het enkele uren hebben geduurd. Na afloop kwam ik Mirjam tegen op de brede, uit kil zandsteen opgetrokken trap die zich gestaag naar de uitgang van het gerechtsgebouw wentelde, en waar aan de muur de

portretten van het koninklijk huis en enkele kunstwerken met als motto Vrouwe Justitia hingen. Ik kon er niet onderuit. Met tegenzin in al mijn vezels stemde ik toe een kopje koffie te nuttigen in de lunchroom Boven de Balie, gezien mijn nieuwe studierichting een toepasselijke locatie. In mijn stellige perceptie, als specialist van de gerechtelijke bewijslast en hun mogelijke dwalingen mocht ik mezelf toch een expert noemen op het gebied van *de perceptie*, was haar bezorgdheid ingegeven door een sublimatie van haar eigen verdriet Antoinette te moeten missen; verdriet dat ze niet kwijt kon, waar ze geen raad mee wist, en om deze onbewuste reden verdrong en op mij projecteerde. In een boekje over het verwerken van een groot verlies was ik al tegengekomen dat de ene persoon vlucht in reddergedrag, terwijl een ander juist vlucht in slachtoffergedrag, maar dat vond ik te kort door de bocht geformuleerd, besefte dat er sprake kon zijn van een bias door de helse, ondraaglijke pijn; een pijn die soms even verdween, maar dan onmiddellijk werd vervangen door een op de loer liggend, hemeltergend schuldgevoel, of erger, door gevoelens van schaamte over het feit dat het gemis voor een kort moment was verdwenen. Troost in het sublieme van de kunst zoeken, wat Schopenhauer propageerde, lukte ook al niet.

‘Wil je d’r iets bij eten?’ vroeg Mirjam, nadat we in een verre uithoek hadden plaatsgenomen.

‘Eten of gegeten worden, zouden wij zeggen; de Upanishads verwoordden het anders, zij geven aan dat de cyclus van het leven te vinden is door te kijken naar voedsel; voedsel is als de bron van het Goddelijke leven,’ zei ik en Mirjam keek me zo vreemd aan dat ik probeerde toe te lichten wat ik daarmee be-

doelde te zeggen: ‘Het betreft een Indiase wijsheid. Ik ben me aan het verdiepen in de Indiase cultuur.’

‘Interessant,’ zuchtte ze. ‘Ik ben blij dat je aan het werk bent. Dat je het op kunt brengen.’

Ook zo’n goedbedoelde opmerking deed pijn, een pijn die zich hardnekkig nestelde in mijn maagstreek. Ondertussen bleef ze me argwanend observeren.

‘Ze waren onvoorstelbaar mild vandaag, dat kwam als een volslagen verrassing,’ zei ik. ‘Ik had me voor het ongeluk schijnbaar terdege voorbereid, beter dan ik me kan herinneren, want het was een pittig betoog dat ik vandaag op hen afvuurde... tenminste, ik zal het nu eerder vol ongeloof, verbazing of zelfs met een intonatie van desinteresse hebben voorgelezen.’

‘Ja...’ aarzelde ze en staarde me peinzend aan.

‘Heh...heb je meegeluisterd?’

‘Nee... ik bedoel... je zult je werk goed hebben gedaan enkele maanden terug, anders waren ze niet zo mild in hun oordeel?’

‘Mild is wellicht nog mild uitgedrukt: ik ben in het gelijk gesteld, alles is van tafel geveegd... nou ja, behalve mijn Oeroegdossier, dat is naar Diederik overgeheveld en voorlopig in de ijskast gezet, maar dat maakt ook niets uit... dat heeft toch geen zin meer.’

De ober nam Mirjams bestelling op. Aan haar reactie te zien was ze onaangenaam verrast dat ik niets wilde eten en slechts een dubbele Scotch liet noteren. ‘Jij rijdt niet alleen naar huis,’ zei ze op een toon die impliceerde dat het ter discussie stellen geen zin had.

‘Wist je trouwens dat Virginia Woolf zelfmoord heeft gepleegd? Niet bepaald om toegang te krijgen tot de 27-club, ze

was al op respectabele leeftijd, zoals ze dat vast en zeker ook al in haar tijd, of misschien juist wel meer nog dan in onze tijd, zullen hebben omschreven.'

'Hoe kom je hier nu ineens op?'

'Al 59 jaar! De oorlog net volop aan de gang. Volgens haar biograaf heeft de opkomst van het nationaalsocialisme haar doen besluiten eruit te stappen; in haar specifieke geval zorgde deze maatschappelijke tragedie voor een onstuitbaar terneergeslagen gevoel met *stemmen des doods* in haar hoofd.'

'Overweeg je zelfmoord?' vroeg ze.

Mirjam, dat had ik altijd al in haar gewaardeerd: als een zorgvuldig alles wegende officier van justitie spontaan kunnen zijn in je privéleven, dat is maar weinig mensen in het vak gegeven. Je dient er een schoon geweten voor te hebben, heb ik wel eens succesvol verdedigd op een internationaal congres van vakgenoten in Maastricht, georganiseerd door het European Association of Psychology and Law.

'Kunstenaars zijn soms labiel, Mirjam, dat weet je toch ook? Sinds mijn noodgedwongen verlof bestudeer ik de wereldliteratuur en na het ongeluk ben ik daarmee doorgedaan, en zo stuitte ik op enkele beroemde auteurs die zelfmoord pleegden; zo is daar Sylvia Plath, die haar hoofd in een gasoven stak, Ernest Hemingway, die zichzelf overhoop schoot, David Foster Wallace die zichzelf, in navolging van Piet Paaltjes, ophing, en dan is daar natuurlijk de dood van de ongelukkige Yukio Mishima, die het samoerai-zwaard hanteerde, waarna een ander zijn hoofd zou afhakken omdat het bij een buikwond lang duurt voordat je dood bent, maar het verwijderden van zijn hoofd lukte helaas pas na enkele vruchteloze pogingen. Nee,

dan heeft Hemingway het denk ik toch handiger aangepakt?' vroeg ik, provocerend.

Ze keek me langdurig aan, met een vreemdsoortige blik, een gezichtsuitdrukking die ik niet van haar kende: een tikkeltje gepikeerd, verbolgen, had ik de indruk, vermengd met melancholie. Uiteindelijk zei ze kordaat, op haar typische *hierinduld-ik-geen-tegenspraak* toon: 'Ik blijf vanavond bij je!'

Korte tijd later zette Mirjam haar silver metallic en glimmend opgepoetste Mercedes E-klasse cabriolet pal voor de ingang van de videotheek; een lokale zaak van een kleine ondernemer die het de komende jaren zwaar zou gaan krijgen. We hadden besloten afleiding te zoeken en te trachten het verstand enigszins op nul te zetten. Hoe kan dat beter dan door het huren van een Hollywood filmhit, had ze me retorisch gevraagd, waarop ik meteen riep dat ik de nieuwste van Nicole Kidman niet wilde zien. De reden was dat deze actrice me onmiddellijk deed denken aan Antoinette; ik kon me niet herinneren dat ik dit Mirjam ooit had verteld, vandaar mijn waarschuwing.

'Waar zie je me voor aan?' zei ze op verwijtende toon en wandelde de videotheek in.

De film lag pal voor me, in een prominent vak vol dvd's. Een sobere afbeelding van Nicole in een typisch Amerikaanse hogere middenklasse tuin; ik kon mijn handen er niet van weerhouden de dvd uit het schap te pakken. Na een minuut of twee naar haar afbeelding te hebben gestaard, met mijn vinger-toppen zachtjes de hoes strelend, botste de eigenaar van de videotheek tegen me op.

'Pardon,' zei hij. 'Is dat de nieuwste met Kidman? Steengoede film voor fans van tranentrekkers.' Vermoedelijk niets

voor hem, dacht ik, en draaide de dvd om, maar net voor ik de achterkant kon lezen werd ie uit mijn hand gegrist.

‘Niet doen Waldemar!’ riep Mirjam, ‘niet doen! Kom, we gaan! Ik heb enkele actiefilms gevonden met een psychologisch-juridische verhaallijn.’

En terwijl ze de dvd in het schap terugplaatste, pakte ik er een ander exemplaar uit en las de introductietekst: een jong stel kon het verdriet van het plotseling verliezen van hun zoontje niet loslaten. Vliegensvlug, in een wazige roes, zette ik de lege hoes terug. Mirjam moest mijn portemonnee hebben gevraagd, ik kon het me niet meer herinneren; ik wist alleen dat Nicole een ouderwetse, lichtbeige trui aan had met daaronder een donkergrijze rok, kleding die er vaal en grauw uitzag. Aangezien mijn bewustzijn pas weer terugkwam op het moment dat we aan de keurig gedekte tafel vol met Surinaams/Indonesisch eten zaten, en ik in de woonkamer geen lege flessen of pizza-dozen zag liggen, kon het welhaast niet anders of Mirjam had de boel allereerst flink opgeruimd. Rani bezorgservice: eten bereid met passie door mensen uit het land van herkomst, stond er op de doos. De letters waren verweven in een prachtige Indonesische tekening van Wajangpoppen, soepel omhooggehouden door exotische dames gekleed in elegante, kleurrijke sarongs. We keken de twee spannende actiefilms, en na enkele uren voelde ik me schijnbaar zo op mijn gemak dat ik haar begon te vertellen over het voorval met de hoed en de bijna brand die daardoor was ontstaan. Wilde ik het in vertrouwen kwijt? Of had mijn onbewuste nog een andere reden? Al gauw kwamen we op het heikele onderwerp hulpverlening.

‘Ik ken je beter dan je denkt, Waldemar,’ zei Mirjam bevoegen, ‘en ben op de hoogte van je afkeer van de ouderwetse

methode: een goed gesprek met een psychiater of met een psychotherapeut. Daarom heb ik iets anders voor je gezocht. Er is een andere mogelijkheid, iets dat beter bij je past. Het is een wetenschappelijk onderbouwde methode: een bijzondere combinatie van moderne techniek en eeuwenoude kennis en ervaring.’

‘Dat klinkt eigenaardig, je maakt me zowaar nog nieuwsgierig ook,’ antwoordde ik, meewarig nippend aan mijn Scotch zonder ijs.

‘Ze werken met beproefde meditatietechnieken in combinatie met moderne 3D-beelden, virtual reality-achtige zaken, en hersenonderzoeksmethoden. Door gebruik te maken van deze moderne apparatuur word je – veel gemakkelijker dan normaal het geval is – in een diepe meditatie gebracht, waardoor je je onderbewuste grondig kunt leren kennen. Normaal kost dat maanden van intensieve ascese met viermaal daags drie kwartier meditatie, alleen op te brengen door voor langere tijd in een Ashram in India te verblijven en daar te leven als een monnik. Hiermee, met deze *Virtual Himalayan Yoga*, kan hetzelfde proces aanzienlijk worden versneld tot slechts een week of drie!’

De hoeveelheid droge witte had haar manier van spreken niet aangetast. Het verhaal scheen me helder en duidelijk: een aanzienlijke versnelling van het rouwproces via deze nieuwe methode. In mijn droevige blik, in de meewarige twinkeling van mijn ogen, moest ze hebben gezien dat het me, ondanks alles, toch enigszins aansprak.

‘Wacht,’ riep Mirjam en verdween. Ik hoorde de buitendeur opengaan. Een stukje verder wegzakkend in mijn lederen fauteuil tuurde ik doelloos naar de sierlijke vormen in het

plafondornament, en hoorde ik de voordeur dichtslaan, haar hakken, klikkend door de gang waarvan Antoinette erop had gestaan de authentiek donkere plavuizen met bloemetjesmotief te handhaven, en zag ik Claire met haar armpjes wijd gespreid door de gang hollen en in Antoinettes armen springen, waarop ze onze kleine meid even stevig knuffelde.

Ik wilde net mijn volgende glas Scotch achteroverslaan toen Mirjam overdreven enthousiast binnenkwam en iets op mijn onderbuik plaatste. ‘Ik had de folder al voor je opgevraagd en bedacht ineens dat ie nog in mijn auto lag. Kun je er zelf eens rustig in lezen. Bestudeer het en neem het in overweging wil je?’

‘Maar ik wil helemaal niet van mijn rouw af!’ riep ik, en morste het kostbare vocht.

‘Ook dat hoort erbij, zei ze. ‘Het verzetten tegen alles wat ermee te maken heeft. Lees de folder maar, dan kun je zelf beslissen. Maar eerst lezen... eerder is een afgewogen, gedegen beslissing niet mogelijk. Ik ga naar bed, ik heb dat oude kampeerbed van je opgevouwen in Claires kamer. Hoop dat je dat oké vindt? Welterusten. Je gaat geen zelfmoord plegen, hé, waag het niet! Tot morgen.’

Haar poging om er nonchalant en luchtig een grapje over te maken was aandoenlijk, maar in haar angstige oogopslag zag ik de bezorgdheid, en ervoer ik deze als een extra last op mijn schouders.

Door de vreedzaam ogende nevel was de rust teruggekeerd in dit vroege ochtendgloren, de blauwgrijze tint van de dauw beloofde dat het een zonnige dag zou worden. Een utopische, heldere dag waarin een verscheidenheid aan bloemen opdooimen in je blikveld, een dag dat de zwoel verzengende hitte van de middagzon de rokjes en mouwtjes inkort, of zelfs geheel doet verdwijnen, een dag ook om de tuin te bewerken en ondertussen de felheid van de zon op je rug of voorhoofd te voelen branden, langzaam intensiever en dieper binnendringend in je poriën, een dag waarop je overweegt waar de koelheid van de schaduwwind het fijnst is, waar je het beste kunt schuilen onder een parasol, met een koel glas limonade en een goed boek. In ‘werkelijkheid’ echter, volgens de rigoureuze les van Nabokov is dit een woord dat bij voorkeur tussen haakjes wordt geplaatst, was het guur, ja, ronduit koud, en zorgde een noordwester voor een gevoelstemperatuur van nog geen vijf graden boven nul. De verwachting was dat de zon niet zou doorbreken en dat de nevel net genoeg zou blijven hangen om deze laatste dagen van september te voorzien van dezelfde grauwe weerschijn die zich al maanden in mijn hoofd afspeelde. Kortom: mijn stemming werd er niet beter op. Zoals de proef met een potlood tussen je tanden, dit zou je vrolijker maken (ik zou het eens moeten proberen), zo zou deze langdurige periode van sluierbewolking wel eens een versterkend negatief effect kunnen hebben op mijn toch al abominabele gemoedstoestand. De proef met de pen (had het zojuist geprobeerd) werkte niet, en aldus bedacht ik dat dit andersom ook

wel eens zou kunnen gelden voor het effect van de flarden kille nevel. Er waren andere oorzaken te onderkennen, er waren andere redenen aan te wijzen: een langzame sluipmoordenaar in figuurlijke zin, hard en onbarmhartig, was mijn leven binnengeslopen op het moment dat ik het zwakst was, op het moment dat het me niets meer kon schelen. Het was nu of nooit.

‘Oké,’ riep ik tegen Mirjam, die, tot mijn schrik gehuld in een T-shirt van Antoinette, enkele lege wijnflessen in een Albert Hein boodschappentas deed, ‘ik doe het! Ik plaats mijn handtekening en geef me eraan over!’